

Utbildningsförvaltningen, Upplands Väsby kommun

2002-09-03

IOGT-NTO och IOGT-NTOs Juniorförbund

Thord Jansson

☎ 08 - 590 970 24

Fax 08 - 590 733 31

Ansvariga för Drogkampen

UTVÄRDERING AV DROGKAMPEN 2001-2002

Här följer en utvärdering av femte året i rad med Drogkampen. Det första året Drogkampen drevs i fem kommuner. Utvärderingen bygger på Drogkampens vision och mål. Se vår hemsida www.drogkampen.nu.

Projektledaren är anställd till 60 % av Upplands Väsby kommun och 40 % av IOGT-NTO samt IOGT-NTOs Juniorförbund. Följaktligen berörs här arbetet med Drogkampen i sin helhet. Där inget annat nämns, beskriver utvärderingen förhållandena i Upplands Väsby kommun. För en mer detaljerad redogörelse för Drogkampen i de andra kommunerna, hänvisas till de lokala utvärderingarna.

Vision

- Drogkampen föder en ungdomsgeneration fri från droger.

Övergripande mål

- Drogkampen ska minska droganvändandet bland ungdomarna.

Delmål 1

- Drogkampen ska skapa en **positiv attityd** till ett liv fritt från droger.

Utvärdering: Målet mäts genom enkäter till eleverna och lärarna i skolår sex efter varje läsår samt genom drogenkäten vartannat år.

17 av 20 klasser har besvarat enkäten. Genomsnittsbetyget blev 4,2 på en skala från ett till sex. De senaste tre åren har eleverna givit samma betyg.

Av kommunens drogenkät framgår, att 44 % av sjundeklassarna anser, att de blivit mer negativt inställda till droger tack vare Drogkampen. Enkäten visar dessutom bland annat, att Drogkampen har särskilt stor betydelse för flickorna.

Delmål 2

- Drogkampen ska vara ett stöd för **skolan** och ingå som en del i skolans ordinarie ANT-undervisning.

Upplands Väsby
kommun

Postadress:
Upplands Väsby kommun
Utbildningsförvaltningen
194 80 Upplands Väsby

Besöksadress:
Optimusvägen 14, 2 tr
E-postadress:
Thord.Jansson@upplandsvasby.se

Telefon: 08-590 970 24
Mobil.: 073-910 40 24
Fax: 08-590 733 31
www.drogkampen.nu

Utvärdering: Målet mäts genom nämnda enkät till lärarna i skolår sex efter varje läsår.

Även lärarna har getts möjlighet att betygsätta Drogkampen (mellan ett och sex). Utvecklingen är positiv.

2000	4,1
2001	4,7
2002	4,8

Delmål 3

- Drogkampen ska vara ett stöd för **föräldrarna**.

Utvärdering: Målet mäts varje år vid finalen som en kvot mellan antalet deltagande föräldrar och elever.

1998 tappade vi en hel klass inför finalen. Andelen tävlande elever vid finalen i procent av samtliga sjätteklassare i kommunen har ökat genom åren.

2001	85 %
2002	91 %

Antalet föräldrar och övriga tävlande i förhållande till antalet tävlande elever har också ökat. 1998 hade vissa klasser bara enstaka föräldrar med. 1999 kom nästan lika många föräldrar och andra anhöriga som elever.

2000	100 %
2001	103 %
2002	110 %

Delmål 4

- Drogkampen ska engagera en stor del av **samhället**.

Utvärdering: Målet mäts varje år vid finalen genom antalet deltagare, aktörer och sponsorer samt genom intäkterna från sponsringen.

Antalet deltagare har ökat genom åren. Totalt engagerades över ett tusen personer under finaldagen 2002.

Antalet tävlingsstationer har nått en stabil nivå.

1998	13
1999	20
2000	21
2001	26
2002	25

Antalet sponsorer

1998	17
1999	25
2000	29
2001	37
2002	32

Intäkterna från sponsringen täcker behovet för priser och aktiviteter för eleverna. Vi slipper stora utgifter, eftersom många sponsorer avstår helt från att debitera oss.

1998	54 748 kr
1999	62 473 kr
2000	78 070 kr
2001	67 121 kr
2002	67 166 kr varav 1 500 kr ännu inte betalats in.

Delmål 5

- Drogkampen ska bli en etablerad pedagogisk metod i **hela Sverige**.

Utvärdering: Målet mäts genom antalet kommuner som driver Drogkampen.

Under läsåret 2001-2002 genomfördes Drogkampen för första gången i fem kommuner. Se vidare separat utvärdering från Berg, Olofström, Ronneby och Söderhamn.

Äventyrsresan

Första pris var liksom 2001 en äventyrsresa för hela klassen till Boda Borg i Karlskoga. Programmet hade bearbetats med hänsyn till föregående års enkät.

Eleverna

1998:	3,8
1999:	4,8
2000:	5,2
2001:	4,5
2002:	5,0

Föräldrarna

1998:	4,8
2000:	5,4
2001:	5,2
2002:	5,8

Det vackra vädret bidrog till de höga poängen i årets äventyrsresa. Resan skulle ev. ha fått ännu högre poäng, om vi sovit bägge nätterna på samma plats. Den vinnande klassen hade stora svårigheter att komma iväg på äventyrsresan. I terminsslutet skulle så mycket hinnas med. Endast 70 % av klassen kunde delta i äventyrsresan. Detta ger oss anledning att, trots det höga betyget, fundera över utformningen av första priset.

Ekonomi

Budgeten för det gångna läsåret var 500 000 kr. Kostnaderna blev 512 300 kr. Överskridandet täcks mer än väl av medel som överfördes från 2001 (66 000 kr). Orsaken till det positiva resultatet är att projektledaren tog på sig stora uppgifter som annars skulle ha köpts från serviceförvaltningen.

Sponsringen har kommenterats ovan under Delmål 4.

Några händelser runt Drogkampen läsåret 2001-2002

Mediauppmärksamheten har varit god under läsåret. Ett flertal artiklar har skrivits i följande **tidningar**:

Struten (tidning för IOGT-NTOs Juniorförbund)
 Lary (tidning för laryngopererade)
 Blekinge Läns Tidning
 Sydöstran
 Kommersen (Lokaltidning för Västra Blekinge och Östra Skåne)
 Hälsingekuriren
 Ljusnan
 Länsstidningen, Östersund.
 Östersundsposten
 Vår kommun, Upplands Väsby
 Lokaltidningen Mitt i Upplands Väsby

Drogkampen har kommit med i ytterligare en **bok**: "Upplands Väsby 50 år. Ett stycke svensk nutidshistoria".

Radion har uppmärksammat Drogkampen både i **lokalradio och riksprogram**

P 3, Sveriges Radio, Ketchup
 P 4, Sveriges Radio Blekinge
 P 4, Sveriges Radio Jämtland
 Radio Berg
 Radio Match

Drogkampen har även medverkat i **lokal-TV och SVT**.

Lokal-TV i Söderhamn
 Stockholms lokala förenings-TV. Programmet sändes i "Öppna kanalen"
 Reportage i Lilla Löpsedeln, SVT 1

Bland de **kändisar** som ställde upp gratis för Drogkampen i Upplands Väsby under läsåret kan följande nämnas:

Carola Erixon, f d Fröken Uppland
 Abgar Barsom, DIF, fotboll
 Lilli Päiväranta och Mog från Djurens Ö, TV 4
 Åsa Avdic, Tigermuren, SVT blev tyvärr sjuk
 Ragnar Sarin, en laryngopererad f d rökare, medverkade också ideellt.

Drogkampen har medverkat under flera **konferenser och seminarier** under läsåret.

"Tobak i Upplands Väsby". Seminariet var ett samarbete mellan kommunen och Samhällsmedicin inom WHO:s projekt Healthy Cities.
 Nordiska Förebyggarkonferensen. (Där medverkade bland andra även regeringens samordnare för narkotikafrågor, Björn Fries.)
 Vaxholm har fått information om Drogkampen och ser ut att bli vår sjätte kommun i Drogkampen.

Hemsidan finns nu på ett fristående webbhotell. Thords dotter, Ida, har ideellt hjälpt oss med layouten. Olofström, Ronneby och Söderhamn har egna sidor med länkar till Drogkampens sverigesida. Bergs hemsida ligger tills vidare direkt under den sidan. Under finalveckan hade vi 883 "user sessions". En normal vecka ligger det på ca 100. Hittills i år (v 24) har vi haft 3386 "user sessions". Det är fler än under hela förra året (2883 user sessions).

Oktober 2001 fanns en tävling om Drogkampen på hemsidan som tillhör IOGT-NTOs Juniorförbund.

EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) i Lissabon samarbetar med bland andra Statens Folkhälsoinstitut inom **EU-samarbetet kring narkotika**. Där finns en databas EDDRA (European Exchange on Drug Demand Reduction Activities) med utvärderade projekt vars teori och praktik är intressant för andra. Ett femtontal sidor om Drogkampen finns nu på engelska på EDDRA. Viss information finns även på danska, finska och turkiska.

Ett första steg mot en uppföljning av Drogkampen i sjuan togs under våren. En studiedag om **Våga** anordnades i Väsby skolan. Våga är ett långsiktigt attitydbearbetande program som IOGT-NTO bedriver. Närpolisen och FMN deltar också här i Upplands Väsby. Avsikten är, att vi ska utvärdera och utveckla arbetet för att läsåret 2003-2004 kunna erbjuda samtliga sjuor ett lokalt anpassat uppföljningsprogram till Drogkampen. Programmet kommer att bygga vidare på Drogkampens fyra livsvillkor.

Föreningen Drogkampen är under bildande. Ungdomarna har tillsatt en interimstyrelse och skickat in stadgar mm för registrering av föreningen.

Några omdömen om Drogkampen 2002

Första året med Drogkampen utanför Upplands Väsby kommuns gränser är över. Här är ett urval av många positiva kommentarer.

"Det har varit en fantastisk finaldag...det mesta klaffade och alla var jättenöjda! en del av de som vann skrek och grät av lycka, vilket jubel....det var fantastiskt att se, även jag hade tårar i ögonen." (Kommentar från ledningen i Olofström.)

"Trodde inte mina ögon och öron att något projekt skulle vara så uppskattat. I Olofström blev det rent ut sagt SUCCE. Nu skall jag vila igen, vi är helt slut efter denna urladdning. Men kul var det." (Kommentar från ledningen i Olofström.)

"Vår Drogkamp slutade oerhört jämt. Barnen gjorde en fantastisk insats liksom alla andra som gjort det möjligt att genomföra Drogkampen." (Kommentar från ledningen i Berg.)

"Det var jättekul, lärare, ungar och föräldrar var mycket positiva, men nu är det skönt att det är över....." (Kommentar från ledningen i Berg.)

Även från EDDRA har vi fått ett mycket positivt omdöme. "The scientific control" tyckte att "Fight against drugs" var bra. Projektet har en klar linje, bra metod etc.

En elev från Upplands Väsby får slutrepliken:

”Det är en bra och kul tävling, jag har fattat att droger inte är bra att ta, det är den bästa tävling jag deltagit i!”

Thord Jansson
Projektledare, Upplands Väsby kommun
Konsulent, IOGT-NTO och IOGT-NTOs Juniorförbund